Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

Ч. 2 (490). Неділя, дня 13. січня 1929. Рік XI.

Адреса Редакції і Адміністрації „УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“ ПЕРЕМИШЛЬ, Побереже ч. 1.

Конто П. К. О. в Варшаві Nr. 142.807 Передплата в краю виносить 10 зол. річно, 5·50 зол. піврічно, 3 зол. чвертьрічно. В Чехії квартально 18 ч. к. Передплату з Чехословаччини складати на конто Адм. „Укр. Голосу“ в Zivnostenska Banka v Praze). Для Франції 60 фр. річно для Америки 2½ дол. річно.

Ціна примірника 25 с.

Редактор приймає щодня від год. 11—1.

Рукописів Редакція не звертає, неоплачених писем не приймається.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

політично-економічний орґан.

ТАРИФА ОГОЛОШЕННЯ за текстом за 1 вірш міліметровий одношпальтовий (сторона має 6 шпальт анонсових) 0·24 зол., для дрібних промисловців укр. інстит. 0·16 зол. Дрібні оголошення по 0·15 зол. за слово, найменше дрібне оголошення 1 зол., для шукаючих праці подані безпосередно до Адміністрації по 0·10 зол. за слово Оголошення в тексті 150% дорожші, на першій стороні 300% дорожші. Рахунки платні і заскаржальні в Перемишлі, а замовляючий анонс вже тим самим без застережень годиться на це.

Велитень Української Нації і Держави.

Нарід без родинних, племінних, національних і державницьких традицій не є нацією, але етноґрафічною масою. Така маса не має глибоких і сильних національних почувань — це є збір людей без роду й племени, що подобає на волоцюг, які не мають найвищих, поза релігією, святощів: свідомої любови до своєї рідної землі, нації і держави.

Тому Анґлійці, що стоять на вершку европейської освіти, культури й особливо державности, так міцно тримаються своїх навіть перестарілих традицій, тому соціялістичний склад міністрів кабінету Мекдональда з пієтизмом цілує руку свого короля, втілення анґлійського маєстату, тому Муссоліні, модерний европеєць, відроджує в італійській нації геройські, лицарські традиції старинних Римлян, що дали людству найкращі закони, адміністрацію, літературу, нечувану військову дисципліну, за помочею котрої здобули під своє панування пів світа. Тому марш. Пілсудський, що виріс під великим впливом інтернаціонального соціялізму і склав на вівтар його не малі офіри, не причинився, як наші соціялісти, до руйновання своєї держави, а пересякнений сильними традиціями своєї нації і любовю до своєї батьківщини, працює над відродженням польської державности й поширенням її території Таких і подібних прикладів великого впливу добрих національних і державницьких традицій инших сучасних европейських народів можна багато навести.

Чи маємо, ми, Українці, подібні традиції?

Ми маємо свою блискучу історію, повну героїчних і траґічних подій. Ми мали величезну державу й великих монархів, будівничих нашої державної освіти й культури, як Володимир Великий, Ярослав Мудрий, Володимир Мономах, Данило Галицький, що з кочевиків створили націю й державу, з якою шукали порозуміння та родинних династичних вза ємин найсильніші держави Европи. Багата культурними та державними скарбами княжа доба нашої державности до цієї пори не використана ще для ознайомлення широких верстов нашого громадянства зі своєю історією й державною творчістю наших великих монархів.

Повна героїзму та траґізму боротьба Українського народу під проводом велитня української державности Богдана Хмельницького, монарха з ласки Божої, дає такі приклади й зразки боротьби за звільнення народу зпід чужого панування і творення держави, яких не знає історія инших народів

Кожний ступень цієї боротьби, кожний ступень творення держави є кроком велитня, який силою своєї волі й ума, силою орґанізуючої творчости умів досягти побіди над численним противником. Внутрішньою творчою працею умів викресати із себе та зі свого народу вогонь до дальшої боротьби й остаточної перемоги.

Не зважаючи на блискучу нашу історію, ми опинялись бувало часто в траґічному положенні *ізза браку добрих державницьких традицій*. Сили свої розпорошували, розбивали внутрішними сварками, дрібним партійництвом, непошанованням і скиданням державних авторитетів. З браку внутрішньої сили звертались за помічю до сусідних народів: Половців, Татар, Турків, Поляків, Москалів, які ще більше роскладали нас, підбивали під себе наші землі, нищили їх матеріяльно, морально й державно.

Тому витворення державницьких традицій із світлих і героїчних картин нашого історичного життя й гостре осудження збочень, які причинялись до занепаду держави, нації і культури, є пекучою потребою сьогодня.

Історія визвольної боротьби українського народу під проводом Великого Гетьмана давала й даватиме глибоке натхнення нашим поетам до мальовання світлих моментів з цієї боротьби, вікопомна боротьба й державна творчість дає нам живі й найліпші традиції нашого національного й державного життя, вона учить нас, що в збоченнях і ріжних орієнтаціях, як рівнож федераціях, знаходиться наша культурна й політична смерть.

Польське громадянство, починаючи від повстання Хмельницького й до сьогодняшного дня, вважає його за звичайного бунтаря. Однакож европейська історія другої половини XVII віку покликується на дві визначні особи того часу: правителя Анґлії, Кромвеля і Гетьмана України Хмельницького, які відограли велику ролю в европейських подіях другої половини XVII віку: Кромвель на заході, а Хмельницький на сході. Кромвель, захвативши владу до своїх рук, мав найліпшу в Европі адміністацію, патріотичне громадянство, свідоме своїх прав і обовязків, усталені й добре бережені державні кордони. А Хмельницький мусів орґанізувати з мало свідомого й політично та державчо невихованого хотяй зревольтованого народу армію, здібну до боротьби з добре узброєною ворожою армією, мусів вибороти територію забезпечити кордони, утворити фінанси, адміністрацію, дипльоматію, суди, школи, церкву й т. д. Отже Хмельницький по свому орґанізаторському хисті й творчим здібностям є найвизначнійша особа серед державних мужів XVII віку.

Тому Великий Гетьман-Монарх є нашою національною гордістю. Тому свідомий Українець, шануючи національно-державницьку традицію, з ентузіязмом стрічає 280-річницю тріюмфального вїзду Богдана Хмельницького до Київа, бо цей тріюмф в день Свят-Вечера 1649 р. *збудив ідею української державности*, скріпив що йно пробудженого духа славного українського лицарства княжої доби духа вільности, боротьби за самостійність України, за свою віру, культуру й державу. — Тріюмфальний вїзд до Київа Велитня Української нації і держави, остане вовіки одною з найкращих картин української історії.

Київський тріюмф.

По блескучих побідах Великий Гетьман Богдан Хмельницький прибув в неділю на сам святий вечір р. 1649 до Київа. Той тріюмфальний вїзд історик В. Липинський. на підставі записок сучасних літописців, так описує:

„...День то в життю України і її прастарої столиці памятний, той „Святий Вечір“ р. 1649. Бодай чи не *найщасливійший* то день в історії нашої вітчини і в історії нашого народу, то навечеріє уродин нового життя, свободи — благовіщення незалежности.

Гей! не дивуйте, добрії люди
Що на Україні повстало!...

„Тоді та побідна пісня — одинока в сумній поезії українського народу — пісня тріюмфу в душі переповеній безмірним щастєм волі зродитися, вибухнути мусіла!

„Це ж вольний вже народ витав у своїй столиці свого вожда, свого найліпшого сина, котрий вітчину з кайдан неволі освободив... Таж то недавні невільники — гнітом здеправовані, до недавна ненавидячіся взаїмно сини одного народу — нині, як один муж, благовістуючи „людям добрим“ радісну новину, свого „Мойсея“ виглядали. На стрічу Гетьмана виїхав Митрополит Сильвестер Косів і виїхав присутний в Київі єрусалимський патріярх Паїсій, з процесіями вийшло духовенство. Увесь народ, все що жило в місті, вилягло за брами на стрічу спасителя переможця. І коли побачено Гетьмана в супроводі полковників, на чолі козацьких рядів, один оклик радости вирвався з груди тисячів. Митрополит — видима голова цілої тодішної України — дав біля себе по правій руці на санях місце Вождови народу. Пірвала їх бурлива людська филя і несла серед тріюмфального реву всіх гармат на Замку, серед радісного грання всіх київських дзвонів, через прастару Золоту Браму віку Ярослава, до Святої Софії, відвічної виразительки старинної української культури тодішного Паллядіюм народу.

„Тут у воріт старинної святині очікував Гетьмана цвіт тодішної української інтеліґенції — представники славної Академії київської в окруженню шкільної молодіжи шляхоцької, духовної і міщанської, за виїмком тої горячіщої її части, яку пірвав запал воєнний і яка з шаблею в руці, покинувши науку, поспішила боронити свою вітчину. Переможця повитали „орациями і акклямациями“, в яких називано Гетьмана „Мойсеєм, оборонцем, спасителем, освободителем народу з неволі і на знак того *Богданом* — Богом даним — названий.“

„Перед очима козацького Гетьмана розкрилися горизонти широкі, незмірні, в далеку будучність сягаючи перспективи... Не був то вже давний козак, королівський підданий оборонець своїх козацьких вольностей і віри благочистивої, але „Богом даний“ ґеній і освободитель українського народу.

„... Тут *зродилася найбільша ідея, яку українська думка політична колинебудь видала: ідеї непідлеглости, незалежности державної України...*“

„... Гетьман „не про козацтво, але про князівство і про панування (de ducatu et dominio) — як з жахом писали комісарі королеви — думати важився...“

На порозі Нового Року.

І знов доводиться нам з журою на чолі пращати старий рік, а зустрічати новий. Старий рік не сповнив нам наших задушевних бажань, не здійснив нам наших національних плянів відбудови і розбудови української нації, а що найважнійше не причинився нічим до вироблення під кожним оглядом нашого українського громадянства. Не є прецінь ніяким секретом, а заразом не є і образою, що ми не маємо ще того національного, політичного, культурного, економічного, громадянського та иншого вироблення, як передові европейські нації і не є ніякою тайною, що власне ті недомагання у нашому виробленні відсувають українську державність у дальшу будучність. Гіпнотизувати себе, себто усипляти себе, що у нас все добре, значилоб надити самим собі ту величезну, страшну траґедію, яку ми разом з нашою українською державністю перед 10-літами переходили. Час мчить стрілою, випадки в Европі і світі розвиваються дуже скоро, тертя між державами більшають з дня на день — словом стоїмо в передодні нових великих потрясень. Але стоїмо, як стояли, голіруч, безрадні, опущені, без приятелів. Чи в таких обставинах навіть серед найліпших конюнктур можемо мати кращі успіхи від тих, які ми тому 10-літ мали? Ні. От і тому з журою на чолі пращаємо старий рік, а зустрічаємо новий.

Що старий рік не був для нас добрим, про це свідчать такі події:

Були вибори до сойму і сенату. І щож вони виказали? Додатні сторони такі: велика активність українських народніх мас, неустрашимість перед всякими нагінками, зацікавлення національними, політичними і громадянськими справами. Але богато більшими і жахливійшими були відємні сторони: сюди належить ніде нечувана, прямо дика демаґоґія, здержання від голосовання соток тисячів, голосовання десяток тисячів на польську „одинку“, так нечувано жахливе розбиття, що Українці замісць вибрати 114 послів вибрали... сорок і кілька, підчас коли самі Поляки поважно числилися з тим, що Українці мимо нагінок виберуть вісімдесять і кілька послів. А тим часом Українці вибрали одну третину і називають це... (не смійтеся!) побідою.. Коли до цего додати, що український соймовий клюб, крім формально зложених деклярацій, не може виказатися дотепер ніодним конкретним успіхом, що посли вибрані українським народом творять аж чотири соймові клюби і „диких“, (Західний і Зубрицький!) — будемо мати зовсім невеселий образ нашого парляментарного життя, я є має бути підготуванням д наш шого власного парляментарного життя.

Старше громадянство стратило всякий вплив на молодіж. До війни мало воно сякий такий вплив на молодь; в часі війни вплив цей змалів дуже значно — а по війні зійшов до зера. Дійсно дуже прикро дивитись, як наша молодь, — а нема чого дивуватись, молодь хоче виладувати свою енерґію, — і велика її часть, вирвавшись з під свого проводу, ходить в шорах закордонних центрів, які мають на оці свої інтереси, а не інтерес українського народу. Але що-ж? Кого це з нас болить? Хто з нас ломить собі голову над тим, щоби молоді дати все свіжу, цікаву, ріжнородну лектуру, щоби зєднати її собі, окружити родинним теплом і батьківською опікою, щоби заняти її пориваючими справами, дати їй добрий приклад і підбадьорити її. Цего всього, на жаль, мусить шукати наша молодь у чужинців Так було і так є; а як це в своїх наслідках є для нас шкідливим і погубним, бачили ми перед 10 літами. Старше громадянство сповняє тільки ролю жертвенного кізла, що бере на себе всі без розбору вчинки випущеної з під свого проводу молоді, — а в продовженню цего, як за часів світової війни, наше старше громадянство посередно через це тримається одної клямки, так, що як знов одна сторона програє, то всі инші двері замкнені. Отже не дивуймося, що західні народи нам не довіряють і відносяться до нас зовсім байдужно.

У нашому внутрішному життю помітні поважні щілини і риси; недомагання і недостачі в кождій ділянці аж надто великі; національне виховання і виобразування, а вже передовсім наше вироблення лишає богато до бажання. Не краще, а навпаки, богато гірше з нашим зовнішним життям; нам бракує ту формально повітря, яким ми віддихалиб Західні держави і народи що раз менше інтересуються українською справою; богато є у них неточностей і баламуцтва про нас; наші противники підкопують нас у них з дня на день, а мають до того все потрібне, а передовсім гріш. З нас буквально ніхто на це не реаґує. Нема у нас ніде плянової праці, чи це внутрішне чи зовнішне наше життя. Словом царить у нас всесильно хаос, той самий, що царив у нас цілими сотками літ і ладив нам постійно неволю. Наша політика, чи внутрішна чи зовнішна, міститься в словах: „якось воно буде“. Є це взяте від слів: „дай шинкарю горівочки, якось воно буде“ з народної пісні п. н. „Ой у чера із вечера люлька ся курила“ „Якось воно буде“ було нашою політикою, чи політичною засадою за українських часів і скінчилось більше як нужденно і тепер не ворожить нам нічого доброго.

Решти боляків і чираків на нашому народному тілі не хочу доторкатись; кожний нехай зробить це вже сам. Не хочу також через вище сказане викликувати зневіри і опускання рук; хочу натомісць отворити очі на те, що в нас не всьо добре, що богато треба поправити, поставити на ново. Оден чоловік не мігби рішучо цего всього доконати, але народ — це велика сила, яка може всього доконати, тільки треба доброго і вмілого проводу, а також справної еґзекутиви. Ми не можемо і не вільно нам цофатися в зад, ми мусимо йти вперед, так як йдуть вперед всі инші народи, коли хочемо зажити своїм власним свобідним життям. Ми мусимо показати перед иншим народом, що ми дійсно на своє власне свобідне життя заслугуємо, а ми хиба своїм минулорічним і попереднорічним поступованням це ледви засвідчили. Та не тільки це. Ми мусимо конче зєднати собі бодай кількох, як не більше, визначних політиків великих держав, які в догідній хвилі нас поперлиби, подібно як це зробили деякі впливові анґлійські і французькі політики підчас світової війни супроти Чехів. Ми змарнували страшно одну подію, а саме ту, що в американській армії служило 29 тисяч Українців в часі світової війни. І коли Чехи, Поляки стягали десятками, сотками, а рідко коли тисячами своїх леґіоністів і відбудовували і обороняли свою державу, — то американські Українці змарнували непростимо цю нагоду, тим більше, що могли мати за собою б. през. Вільсона, як незрівнаного ідеаліста, і виєднати від него також право самоозначення супроти українського народу, подібно як тепер марнується у нас безприкладно инші нагоди.

Я хотів тільки в дечому доторкнути того, чого у нас не повинно бути, що ми занедбали в чім недомагаємо, щоби з Новим Роком розбудити думку направи і поправи нашого життя Без цього дальший розвій нашого життя неможливий. А мені, як і нам всім залежить, щоби розвій нашого життя в новім році т. є. 1929 дійсно проявлявся у всіх напрямах, щоби заступив то, що ухибив у нас 1928 рік, та щоби розяснив нам наше зажурене чоло.

Др. Микола Вовкунець.

Голос міського робітника.

Клич: жертвуйте на народні цілі а в першій мірі на „Рідну Школу“, котра звертає народові з необчисленими процентами, глухо відбивається. Вина глухоти тяжить на народі, бо найбільшим глухим є той, хто не хоче чути. Не можемо того говорити, що ми так збідніли, щоби навіть малої жертви не були в силі дати на „Рідну Школу“. Найлучшим доказом є комсумпція алькоголю в округах з українським населеннєм.

Читаємо, що в окрузі львівської дирекції залізничої є 206 горалень, котрі виробляють 9 міліонів літрів шпіріґусу, а 17 броварів видає 13 міліонів літрів пива, і то є в звязи з кличем на „Рідну Школу“, бо хтож переважно замешкує львівський округ, як не Українці? Загальна статистика в польській державі виказує, що на саму горівку видається 656,818.740 зл., додати пиво, вино, лікери буде міліярд.

Наколи ми, Українці, в польській державі становимо четверту часть цілого населення, а подливши міліярд на чотири части, то на нас припадає 250 міліонів, а що більше надробляєм простою, а менче вина і лікерів уживаємо, тож відкиньмо 50 міліонів, то напевно 200 міліонів кидаєм гірш як в болото. Тепер запитаймо самі себе, нащо і защо пла-

тимо такі суми, і що за се одержуємо? Відповідь буде проста. Платимо на се, щоби ми „Рідної Школи“ не мали, щоби Читалень, Кооператив ані Народних Домів не будували і платимо за те, щоби ми темні і поневолені були.

Бо маючи 200 міліонів річно, чи потребувалиби ми журитись фондами на „Рідну Школу“?

Якби наш народ був свідомий того, як тяжко сам себе кривдить всяким алькоголем, то певно старавсяби позбутись цехо лиха. Але наш нарід у своїй несвідомості не знає, що найбільшим ворогом чоловіка є сам чоловік. Подивімся на малі краї і їх богацтва пр. Швайцарія, Норвеґія, Данія, Швеція! Яка там культура, добробут, моральність, а лише для того, що народи тих країв не уживають алькоголю. Також в Болгарії найдовше люди жиють, бо там нема алькоголю.

Длятого і ми повинні піти слідами культурних людий. Того допоминається від нас добро і щастє наше і наших родин, для котрих живемо. Читаємо, що в Анґлії є зорґанізованих 70.000 прелеґентів в цілі освідомлювання народу про шкідливість алькоголю, тепер належить там 5 міліонів молоді до товариства тверезости. А в нас насміваються з людей котрі осміляються ширити думку про шкідливість алькоголю. Справді завязалося товариство „Відродження“, але ніхто про його діяльність нічого не знає.

Слава і честь тим селам, що пішли за голосом „геть з корчмою“, котра нанесла нам богато нещастя, вигнала наших батьків в чужину хліба шукати, а на їх батьківщині засідали корчмарі і кольоністи. Для того найвищий час покинути ворога, який є алькоголь, а замісць купувати трунки, зложити той даток на „Рідну Школу“, яка за те дасть національну освіту нашій молодіжи.

Скрегота Іван.

Дописи.

Станиславів. Наш епископ звісний зі своїх подвигів, які находять свій вираз у всяких „анатемах“. Та вже остання анатема, в 25 році свого епископства, є того рода, що кождий, здвигає раменами... Цим разом упав жертвою епископської непоміркованости... стінний календар „Рідної Школи“... За що? А за те (не смійтеся!) що на календарі поміщений православний календар і то на другім місці — а римо-католицький на третім місці. Взагалі православного календаря не вільно поміщати і заборонеться окремим розпорядком до духовенства уживати таких календарів — себто календаря „Рідної Школи“. З цего розпорядку визирає хора душа, якої недуга обявляється в сліпій ненависти до православних Українців. Але вільно епископови мати синдиком адвоката-жида, то вільно Українцям греко-католикам помістити і календар православних Українців. В тій справі мали нараджуватись цими днями наші декани. — Коли це пишу, ще не маю вістки, що врадили, але ледви, чи з тих нарад щось путнього вийшло, бо в нас духовенство живе під терором кількох непоміркованих фанатиків.

(Від Редакції: В справі „виклятя“ стінного календаря „Рідної Школи“ в Станиславові заберемо голос в найблизчім числі. Тут лише зазначуємо, що дійсно епископ має правного дорадника жида. А саме епископ Х. заскаржив був нашу Редакцію до суду перед трема роками. Наша Редакція приготовилась до процесу, маючи намір покликати около 250 свідків. Аж тут одного дня приїжджає адвокат-жид „робити згоду“. Ми сказали, що коли епископ не хоче процесу, то може цофнути обжалування. Адвокат поїхав з нічим, а опісля приїхав знову і обжалування цофнув.

Соколики, пов. Турка н. Сяном. „Куди ідуть наші гроші?“... На отсю тему прочитав я дві статті в „Укр. Голосі“ та як причинок до них, розкажу таке: В нашім селі будують камінну церковцю. Шестінний метер камінного муру, мурованого з додатком цементу, коштує тут около 46 зол. числячи вже з заробком будівничого. П. Жеребецкі, мулярський майстер аж з Ярослава, дістає пересічно по 95 зол. за метер, а що сих метрів мають церковні мури около 600, так около 30,000 зол. іде... як дарунок. Годі від нас, селян, вимагати, щоби ми знались на коштах будови і колиби не те, що кількох свідомійших запросило інж. Горницького зі Самбора, який будує в поблизькій Турці, булиби ми не знали і доси, як і що платимо. Стало-сь се вже запізно, бо по підписанню умови нам вже нічо не поможе, та нехай бодай буде пересторогою для других! А просим ми п. Ж., по сім, щоби — коли вже бере добрі гроші — то щоби бодай цементу додавав до мурів (мурує-ж високі, камінні мури на самім вапні!!) — та ще накричав на нас: „Co wy sobie myślicie? Mnie mur kosztuje“ і т. д. Ог — куди і як ідуть наші гроші. Платимо за нашу несвідомість та непорадність!

(Від Редакції: Впрост вірити не хочеться, щоб у нас такі речи діялись. Село робить дарунок 30.000 зол. замісць вибудувати за ці гроші Читальню! Ми думаємо, що за це відвічальні є ті, що підписували напомацки контракт. Таж будова церкви повинна бути віддана в дорозі конкурсу тому будівничому, що внесе найдогіднійшу оферту. Просимо нашого дописувача, щоб пояснив нам, яку умову підписано і хто її підписав).

Устє епкси. пов. Борщів. Дня 16. листопада 1928 наш місцевий кружок вистосував через Головну Управу Рідної Школи у Львові до станиславівського епископа письмо з просьбою, щоб епископ при парцеляції ерекціональних ґрунтів, яких є 116 морґів, виділив для Кружка Р. Шк. в Устю еписк. 4 морґи поля на дотацію учителя приватної української школи в Устю еписк., а 2 морґи поля під дослідні поля в цілі ширення між дооколичним нашим селянством найновіщих здобутків аґрікультури, в вірі, що станиславівський епископ як селянський син з Гадинковець зрозуміє вагу рідної, української школи та вагу дослідних піль для нашого селянства, головно серед нинішних політичних відносин, та що певно прихилиться до просьби устецьких братів-селян. У відповідь на це письмо зволив станиславівський епископ післати своїм мужицьким, устецьким, дорогим во Христі браттям слідуюче посланіє, яке подаю нище дослівно без жадних коментарів. Ч. 519 Ф. К. Всеч. о. Ізидор Ганкевич, парох в Устю епископськім, через Уряд парохіяльний в Устю епископськім. Еп. Ординаріят поручає отсим Вашій Всечесности зауділити до відома П. Т. Старшини Кружка Рідної Школи в Устю епископськім, що не є в можности сповнити прошення Старшини Кружка з дня 16 XI. с. р. в справі відступлення ерекц. поля в цілі дотації учительства і на дослідні поля. Від Епископського Ординаріяту Станиславів, 5. грудня 1928 року.
† Григорий вр. еп.

З Польщі і про Польщу

Польські ґазети ще не забули гострої промови німецького міністра справ закорд. Штреземана, яку він виголосив в Союзі Народів проти Польщі. Вшехпольські ґазети, невдоволені теперішним урядом, покликуються на неприхильні голоси в заграничних ґазетах і дорікають Залєскому, що він своєю незручностю викликав „вовка з ліса“, себто дав притоку Штреземанови виголосити „ґвалтовну“ промову, а французький представник Бріян не став в обороні Залєского, але тримав руку з Штреземаном. На те ґазети, прихильні теперішному польському урядови, так відповідають: Промова Штреземана є лишень початком кампанії Німеччини на Союзі Народів проти Польщі. І тому Німці шукають "ґудза“ і знайшли її в промові Залєского. А саме Німці бажають ослабити Польщу тим, що на найблизшім засіданню Ради Союза будуть домагатись установлення окремої комісії для національних меншостей. Ця комісія буде гейби міжнародним трибуналом. А що це використають „аґітатори“ польських національних меншостей, то Польща буде завжди в ролі обжалованої. Такий є плян Німеччини — пишуть польські ґазети. А що воно так дійсно є, про це свідчить те, що ще перед промовою Залєского канадійський делеґат за намовою Німців поставив внесок на Раді Союза, щоб улекшити спосіб вношення скарг для національних меншостей. Але на тім не кінчаться німецькі інтриґи. У вересні кінчиться для Польщі мандат, на підставі якого засідає вона тепер в Раді Союзу. Отже в осени прийде до виборів на загальнім зборі Союзу Народів. Щоб Польща знов мала свого делеґата в Раді Союза, мусить мати більшість голосів загальних зборів. Отже Німці вже тепер хотять настроїти инші держави проти Польщі. Таке пишуть польські ґазети. — Крім політичних клопотів мають польські політики і клопоти економічні. Одним з них є справа шлеського промислу. Польща, що правда, одержала пів Шлеска, але всі копальні вугля а також всі фабрики є в руках німецьких. Тому всі урядовці а навіть більшість робітників в тих копальнях і фабриках є німецької народности. Їх обжаловували польські ґазети, що вони німчать шлеських Поляків та ворожо ставляться до польської держави і домагались від власників, щоб директорами копалень і фабрик іменували Поляків. А коли власники ставили опір, то польський уряд велів німецьким директорам, які були горожанами німецької держави, виїхати з Польщі. Але деякі власники копалень і фабрик останніми часами зачинають свої копальні і фабрики продавати американським міліонерам. І от польські ґазети зачинають зі смутком писати, що „американці викуплюють Шлеск“. А саме вже в минулім році спілка американських капіталістів під фірмою Геррімана закупила всі фабрики цинкового промислу. Опісля ця сама спілка купила копальню вугля „Бісмарк“ і цілий ряд великих фабрик заліза, а тепер торгує копальню „Королівську“ і „Лявру“. Очивидно з Америкою справа тяжка і тому польські ґазети тонко співають, бо з американськими міліонерами — „це не з Грицем справа“. Їм директора не накинеш, бо вони цілим світом трясуть. От польські ґазети вже тепер доносять, що спілка Геррімана вже дістала від польського уряду знижку в податках.

Що чувати в світі?

Большевики мали богато короводів з тогорічним святкуванням Різдва. Як відомо, у їх червоній програмі стоїть чорне на білім, що Бог, церква і свята — це буржуйські видумки, що не дозволяють людині свобідно думати та робити те, що вона хоче і від початку їх загарбницького панування стараються вони йти проти всякої віри та закладати товариства безбожників. І та аґітація проти людських найвищих почувань і закладання безбожницьких кружків йде дуже а дуже мляво — і нераз большевицькі головачі (вони переважно Жиди і не диво, що йдуть проти церкви) жаліються по ґазетах, що нарід не хоче їх науки. Цьогож року розвели були большевики та їх жидівські прихвостні шалену аґітацію на селі, щоб селяне не святкували такого рокового свята, як Різдво. Та всюди, де показалися „протиріздвяні“ аґітатори, селяни висмівали їх, а часто такий молодчина, що хотів людий баламутити, втікав з синяком на плечах. Села — наче овіяні одною думкою — величаво відпразнували Різдвяні Свята через три дні, памятаюче наче, що релігія є підставою всякого добробуту і всякого по людського (не большевицького) порядку у світі. Та не тільки село святкувало. Навіть в урядах були урядники за тим, щоб триматися давних батьківських звичаїв і Різдво святкувати. Крутилися большевики, як вюн на вогні: де дозволили три дні святкувати — де два — але в дуже немногих урядах йшла в днях свята праця. І може оця прихильність народу до Маленької Дитини Ісуса вразумить нарешті большевиків, тай скаже їм, що боротьба з Богом — це боротьба дуже некорисна для всякого, хто її починає. Історія найкраще про те знає.

Німецькі політики займаються тепер справою воєнного відшкодуванчя або т. зв. репарації. Є це найважнійша справа Німеччини. Як відомо, держави побідники наложили на Німеччину за знищення їх краю у війні величезні оплати. Вони виносять 132 міліярди марок в золоті і хоча Німці згодилися їх заплатити — то побідники вимагають таких величезних рат — що німецький край платити їх не може. Щоби на Німцях вимусити ту силу силенну гроший — забрали великі держави Надренію як застав. Німці покликуються на те, що їх війна також підкосила і знищила їх промисл і жадають з одної сторони зменшення рат — з другої звільнення Надренії — мовляв, ми платимо точно то, що нам визначила лондонська конференція. По довгих торгах згодилися представники великих держав розглянути ще раз справу німецьких довгів і от в лютім має розпочатися т. зв. конференція репараційна, зложена з представників Франції, Анґлії, Італії, Бельґії, Японії і Німеччини, яка приглянеться німецькій господарці та відповідно до того осудить, які і коли мають бути плачені рати німецького відшкодовання. Америка у тій конференції мимо запрошення участи не возьме — але що великі держави залежуть дуже від неї, бо та натискає їх і каже платити собі довги — то на конференцію приїде двох американських представників, але не урядово — а приватно. Німці сподіються, що та конференція зменшить суму довгу о третину, усталить відповідні до їх можности заплати рати та що вона остаточно порішить справу Надренії.

Анґлія мала того року сумні різдвяні свята. У сам день Свят-Вечора наслідник престола візвав усіх Анґлійців через радіо, щоб вони складали жертви на допомогу для безробітних углекопів. Їх нараховують доси чверть міліона самих мужчин, а що в кождого з них є родина, то загальне число безробітних виносить більш як міліон. Деякі з тих нещасних уже від двох літ є без праці — а дуже богато є таких, що від кількох місяців не мають роботи. У всіх промислових містах панує через те страшна нужда і голод і волосся стає дубом, коли читати про недолю углекопів. Колись цвитучі та рухливі околиці немов повимирали у хатах майже нігде нема меблів бо їх попродали за що-будь, аби на хліб було. Діти — обдерті і голодні — тиняються вулицями, до того і всілякі хороби почали ширитися поміж знужденілою людністю. Уряд не знає, що почати: його допомога — це капля в морі — а великих копалень не можна пустити в рух через те, що вивіз вугілля за границю впав того року на яких 20 міліонів тон. Нужда така скрізь — що ніхто ще в Анґлії такої не запамятав і ратунку не видно. Вправді хочуть чверть міліона безробітних переселити до кольоній — та до цього треба часу — а тут зима вже. Поміж бідуючою людністю крутяться большевицькі аґітатори — та їх анґлійські робітники не слухають. Вони знають, що в біді і найчервонійша комуна не поможе. Біда в Анґлії — тай годі. А всій тій біді початок дав загальний страйк перед трьома роками.

У Франції поважно числяться з уступленням теперішного президента міністрів Поанкарого. Цей чолок сам хоче вже відпочати, бо і 60-літ у нього на плечах і змучений він вже до краю політикою: він президентом і кілька разів премієром був — а до того сам є адвокатом. Та другі політики кажуть, що Поанкаре не так з особистих причин уступає — як через те, що в теперішному уряді не може він верховодити і тому, що він вже третий рік премієрує — а Французи до того не привикли Вони люблять, щоб уряд змінявся що кілька місяців. З огляду на оте близьке уступлення Поанкарого говорять вже й про його наслідника, а ним мавби бути Бріян, теперішний міністер справ закорд. Якби так сталося, то Бріян бувби вже 13 раз (нещасливе число!) премієром. Кажуть також, що міністер фінансів Шерон стане премієром, бо хоч Бріян дуже добре веде заграничну політику Франції, але до політики внутрішної в теперішних часах мало надається.

Мала Антанта т. є. ті три держави (Чехословаччина, Румунія і Югославія) що скривдили Угорщину, забираючи її землі і потому зробили спілку аби перед нею не мати страху — тепер торгуються з большевиками. Надоїла і їм большевицька аґітація, з якою цілий світ мусить боротися і хочуть вони, щоб большевики заперестали її. Але большевики жадають за забрання своїх аґітаторів от-чого: До тепер большевиків за властивих володарів Росією ніхто не визнав — а їм цього дуже потрібно — бо усі уважають їх ніби за злодіїв, що засіли чужу землю. І от коли Мала Антанта хоче від них виторгувати заперестання усякої аґітації — то вони кажуть: добре — але за це ви нас визнайте за дійсних володарів Росії. Переговори в тій справі веде міністер загр. справ Чехословаччини Бенеш, а всі три держави сподіються, що їм за ціну признання большевиків нарешті удасться виторгувати спокій у себе в хаті, якого їм так дуже потрібно.

Курдидик Анатоль.

СВЯТ-ВЕЧІР 1649 Р. В КИЇВІ.

Над Київом устав розцвілий, морозний зимовий день. По вулицях, що білою габою вкрилися, йшов до людий в гості маленький Ісус...

Маленька Дитина йшла...

— — — — — — — — —

І нагло над Київом мов струснулося повітря. З одного краю міста перелетіло в другий щось радісне і Матір Городів зашуміла — як ріка у повінь...

— Він їде!!!

На встрічу Йому по дахах, по вулицях і по білому полі покотилися гомони чавунних серць, що били в мідь зойком втіхи...

— Він їде!

Дзвони Лаври, дзвони Софійського Собору і сотні дзвонів всіх київських церков скочили в простір риданням щастя.

Зі Замку гупнула гармата раз — другий — третий і десятий...

І над Київом стотисячним криком рознеслося:

— Слава! Слава!

— — — — — — — — —

Біля Софії — де завжди спинялося горде княже військо, біля Золотих воріт, що бачили славу соток-соток років і геть на дорозі за Київ — море народу.

Тисячі голов — море голов...

Тисячі святочних свит, тисячі кожухів і пестрих міщанських одягів...

Каскада кольорів...

Всі лиця ясні — у кождого палаючі очі.

— — — — — — — — —

У вулиці вкочується військо...

Козаки їдуть!

Пливе ріка червоноверхих шапок — а над ними прапори гогочуть, мають, як птиці крилами, коли до лету збіраються...

Парча, адамашки, сафіяни, соболі на жупанах...

Коні йдуть, видмухуючи пару ніздрями — а на них од срібла мерехтять сідла і поводи. На шаблях золото зі самоцвітами позасідало.

Київ стоїть, як зачарований.

Над ним грустальне повітря —

А на зустріч козацтву:

— Слава! Слава!

А дзвони виють з радости, перекричати хочуть гарматний весільний рев...

— — — — — — — — —

На чолі: полковники.

Суворі, бронзові од змагання і бою обличча.

Богун, Кривоніс, Нечай...

А на самому чолі Він!

Великий Гетьман!

І Киянам рвуться серця тай до ніг Йому стеляться.

Він на білому арабі, з якого срібло і золото скапує — в дорогій китайковій мантії, у шапці з пером.

Де ступить — там море голов одкривається і нарід шаліє:

— Слава!

Гетьман здіймає шапку і одкриває голову. І тепер бачать Кияне, що це перед ними — Володар!

На обличчу побіч камяної суворости засів під козацьким вусом усміх любови до них — до всіх — до цілої України...

Його очі, що дивилися сміло ворогові в лице там — під Корсунем, там — під Жовтими Водами, там — під Пилявцями — ті очі тепер батьківським поглядом дивляться на всіх...

І Кияне шаліють.

Сотки літ двигали ланцюг — а оце Він — Великий Богдан віздить, як Володар...

— — — — — — — — —

Як вихор — зривається пісня. Та пісня, що весь народ рвала до бою і запалювала вогнем:

Гей не дивуйтесь...

Тисячі уст підхоплює її і вона перемагає дзвони, перемагає гармати...

Гей, не дивуйтесь, добрії люде
Що на Вкраїні повстало...

Не дивуйтесь! Не дивуйся Київе! Не дивуйся Україно! Не дивуйся світе цілий!

То він — Богдан їде!

Богом даний!

— — — — — — — — —

Золоті Ворота мов пробуджуються. Не вірять. Давно вже таке свято було. Ще князі так віздили...

Софія мов очі протирає:

— Відки? Тільки літ смутку і відки така втіха?

І духовенство і сам Митрополит Йому на встічу.

Кадила — свічі — і дзвони, що захлипуються од роскоші...

Тут і посадники міста, тут і представники науки, школи і академії...

Промови і вигуки:

— Слава Освободителеві!

І котиться од одного кінця міста в другий гомінкою луною:

Слава!

А Він стоїть — кремезний, як дуб — і в руці булаву стискає...

— Дрожіть перед тою рукою всі, кому замайнулося мій нарід за рабів уважати! — кажуть Його очі...

— Спокійна будь, Україно!...

— — — — — — — — —

Над розколисане, шумне місто лягає сумерк. Ось-ось зірка зявиться. Свят-Вечір прийде...

І чують Кияне, як Бог-Дитина вулицями ходить...

Як з ним Доля і Воля йде в гості...

Памятайте, що „Рідна Школа“ мусить мати богату коляду! Чи Ви про те подбали у свойому селі?

ГАЙНРІХ ШТРОБАХ.

ОЛЕКСА ДОВБУШ.

Коли я перебував давно на ловах в Карпатах, оповів мені одного дощевого дня мій товариш ловів, старий лісний Стеник історію Довбуша, звісного героя і ватажка, про якого в Карпатах оповідають в ріжних переказах і співають в народних піснях.

Сеник говорив дивною, але зовсім зрозумілою німецькою мовою, бо він служив довгі роки як підстаршина при австрійськім полку. Оповідаючи широко і наївно, розказав він ось що:

Довбуш жив більше як сто літ тому. Він був замолоду пастухом, родом з Ясенова і пас дітом свою череду на полонинах Чорногори. Тому, що він був з роду малий і слабий, то инші хлопці з його села докучали йому в ріжний спосіб, а се боліло його дуже.

Коли він одного дня перебував зі своїми коровами і вівцями в горах, затягнули чорні хмари небо

Американський висланник Перкер Джилберт, який вже чотири роки сидить у Берліні, щоби контролювати фінанси та чи може Німеччина платити відшкодування, оголосив в тих днях справоздання про господарку Німеччини. Це справоздання цікаве тим, що воно появилося саме перед сходинами т. зв. репараційної комісії, яка має радити над німецькими довгами, а в якій братимуть учать всі великі держави сучасного світа враз з Америкою. Перкер Джилберт пише, що німецька господарка йде доброю дорогою, що Німеччина чимраз більш богатіє, і що якби вона поробила ще деякі ощадности — то тоді може платити ті рати, які їй визначено т. є. $2^1/_2$ міліярда річно. На такий рапорт Німці дуже обурилися. То правда — кажуть вони — що Німеччина богатіє, але чи знає п. Джилберт чиїм коштом? Коштом робітників та найширших мас населення, які і свою працю у фабриках і свої вироби та продукти мусять продавати по дуже низькій ціні, щоб уряд міг на них заробити і придбати гроші на плачення довгів. Німці розуміють, що війна війною, що вони мусять терпіти ще який час, але що буде — питають німецькі ґазети — як Німці одного дня обуряться, що з них висисають останні соки? І тому хоча Джилберт запевнює світ про багацтво Німеччини — то тому вірити не треба, бо на те добро складаються крівава праця та посвята усіх горожан.

Італія задумує сотворити у своїй державі маленьку Церковну державу, яка малаби свою теріторію, своїх горожан, своє військо і якаб стояла під владою Папи римського. Така держава (кождий, хто цікавився світом знає про це) існувала від дуже давна аж до 1869 р. У початках вона мала область завбільшки у пів Галичини з 3 міліонами мешканців — а стояв на чолі її папа, що мав своє військо і тим самим брав живу участь в світовій політиці Не всі одначе горожане тої держави були задоволені своїм володарем та урядом. Часті несупокої та суперечки допровадили до того, що Папа в 1848 р. надав своїй державі конституцію, а коли і це не помогло — вмішалися до її сварок чужі держави і за їх принукою Італія загорнула для себе всю державу папську — лишаючи Папі тільки Рим. Та вкінці і це місто узнали за свою столицю і Папі дали тільки Ватикан — невеличкий ґрунт з будинками і огородами. На знак свого протесту проти такого поступовання, Папи ніколи не виходили поза його область. Такий стан тревав 60 літ. А тепер Муссоліні хоче вернути Папі знов територію і воскресити Церковну державу, приділюючи їй кусочок міста Риму. Обі сторони: Ватикан і уряд в тій справі переговорюють зі собою і здається держава Папи повстане. А тоді Папа мігби брати участь у світовій політиці. Цікаве, чому Муссолінії так змяк, що готовий навіть утворити державу в державі і зректися в користь цієї папської держави области і ще заплатити відшкодовання за папську державу, яку забрала Італія. Муссоліні бажає піднести повагу італійського народу тим способом, що творить другу італійську державу, бо такою в дійсности буде церковна держава. Папою завжди буде Італієць, бо папу вибирають кардинали. А кардиналів так добирається, щоби Італійці мали більшість в кардинальській колеґії. Так то вже є на світі, що національна політика грає свою ролю всюди. Не розуміють а радше не хотять розуміти того деякі українські священики, що бажають бути більше папськими, як сам папа.

Австрія дальше старається о прилучення своєї території до Німеччини. Тепер — з нагоди недавних свят, богато більше як коли балакають про це і австрійські і німецькі політики. Усі віденські часописи порушили ту справу у святочних числах, а навіть президент Австрії, Мікляс, на кілька днів до свят мав промову, у якій виразно зазначував про єдність всіх німецьких народів. На те, що справа злуки з Німеччиною поступає, вказує ще й це, що Німці зробили недавно торговельну умову з Австрією, при чому німецькі часописи виразно писали, що Відень повинен бути другою столицею Німеччини. Рівночасно окрема комісія правників узгіднила німецькі закони з австрійськими—ба, що більше! До німецького міністерства спр. загр. покликано на високі становища Німців з Австрії. Значить — думка поступає. А всі, що мають нечисту совість супроти Німеччини — терпнуть рівночасно о свою шкуру.

Болгарія мала в останних місяцях богато журби з Македонцями, які поділившись на дві партії, вимордовували себе взаїмно—а от перед тижнем мала ще і свіжий клопіт. Тим разом діло йшло о большевицьких аґентів і їх наймитів. Болгарія належала до тих країв, що позволяють комуністам працювати отверто — та ті почали вести аґітацію за червоною Москвою. Трівало то якийсь час, але врешті забагато було цього урядови і він розвязав партію комуністичну. Підчас ревізій знайдено тільки 2 ваґони всяких аґітаційних книжок, ґазет та відозв. В часі, як відбувалося засідання сойму над тою справою хотіли комуністи робити під будинком сойму демонстрацію — та поліція швидко їх розігнала. Мабуть буде трохи спокійніще тепер у Болгарії.

Мадяри — як відомо — сварилися довгий час і сваряться ще й тепер — хто має бути у них королем: архикнязь Отто чи Альбрехт. Та тільки в останному часі проти Оттона сина Карла виступив завзято анґлійський король ґазет Ротермер, який дуже богато прислужився Мадярам. Ротермер каже, що Мадяри повинні перестати про те й думати, щоб у них королем був Габсбурґ. Ота заява Ротермера, якого мали Мадяри все за доброго приятеля свого, наробила богато шуму, бо богато політиків бажає, щоб син правдивого цісаря засів на їх престолі.

Еспанія має свіжу потіху. Тим разом збунтувалися проти теперішного дикратора Прімо де Рівери офіцери артилерійської школи в Сеґовії, які покидаючи науку улаштували бенкет, а на ньому почали виголошувати бунтівничі промови. Прімо де Рівера на вістку про це дуже розлютився: одних офіцерів велів позасаджувати до тюрми, других повикидав з армії а цілу школу розігнав. Це одначе обурило инші артилерійські школи і вони поскликували протестаційні віча, на яких посипалися погрози на адресу диктатора. Та той і тепер не злякався, а заявив, що артилерію знесе як окремий відділ війська і поприлучує гармати до піхотних полків. Тепер мабуть вже в Еспанії тихо.

До Нового Року.

Може Ти будеш тим роком
Що злотистими стрічками
Між червоні стрічки болю
Запишешся у анналы.

Може Ти ту ясну хвилю
Про яку всі снять і снили,
Приведеш на нашу землю
На руїни і могили.

Може Ти над темним гробом
Як пророк в вогні святому
Скажеш: Встань! І стане чудо
Що Народ воскресне знову!

Анатоль Курдидик

Всячина.

Нашим передплатникам дописувачам, читачам й усім прихильникам пересилаємо з Новим Роком найщирійші бажання всякого добра. — Редакція.

Просимо всіх — кому дороге наше минуле, присилати нам свої спогади про Великі Літа нашого народу. У нас в теці є вже кілька спогадів і ми почнемо їх незадовго друкувати.

В сьогоднішнім числі містимо у фейлетоні оповідання Гайнріха Штробаха: „Олекса Довбуш“. Г. Штробах, це великий приятель Українців, родом Німець. Пробуваючи на студіях у Відні, заприязнився він з кількома нашими студентами і заводив з ними часті балачки про український народ. Відтак навіть сам прибув до Галичини, де цікаво придивлявся життю нашого народу та прислухувався до його оповідань, переказів, а у себе в дома опісля передавав їх в поетичній формі Німцям. Тепер Гайнріх Штробах пробуває на Чехословаччині, як емеритований радник намісництва — бо як чистокровний німецький націоналіст, служити Чехам не хотів.

Присутні дня 31/XII. 1928 на Загальних Зборах члени Тва. У.С.К. Беркут в Перемишлі складають отсим уступаючому Голові Дрові Степанові Дмоховському найщирійшу подяку за його муравлину повну посвяти і успішну працю для тогож Т-ва підчас чотирорічного головування в Тві Беркут, та іменують Його першим почесним Членом Тва Беркут в Перемишлі. За Виділ: Голова *Др. Загайкевич вр.* Секретар: *М. Дунай вр.*

Замісць поіменної подяки Всім, що в часі недуги несли розраду і пізніще віддали останню прислугу бл. п. Др. Романови Чайковському складаємо 20 зл. на „Рідну Школу“.

Родина.

З ТЕАТРУ.

„Шлях до пекла“ весела фарса на 3 дії Кадельбурґа — виставлена Твом ім. Лесі Українки в Перемишлі, дня 2/I. 1929, заслуговує на окремішню і обширніщу згадку, бо, о диво, зійшлись разом усі умовини, що складаються на поняття вдатно відіграної песи. І так громадянство виповнило щільно усі місця салі, а обстановка сцени, з окрема 2-гої дії, робила цілком поважну конкуренцію найвибагливійшій обстановці майбутнього українського сталого театру у Львові..., но й врешті гра артистів поза малими виїмками виходила поза звичайний уровень гри аматорів. — Композиція фарси це своєрідне артистично оброблене уняття періпетій qui pro quo. Гумор легенький тзв. французький, доступний і зрозумілий. Фабула слабенька, без глибшого змісту, добра однак тим, що витворює тзв. життєві себто можливі плутанини та що проміюється в ній досить широко порівнання в стилю, а тим самим сама фабула весь час утверджує задомовлення авдіторії в акції. — Відносно гри дієвих осіб належить запримітити: На перший плян висунулася сміло і вдатно нарисована автором постать балетниці Карнерро. Цю трудну до виконання ролю в своїй інтепретації відіграла п. Марченко по мистецьки. Роля опрацьована до нюансів, легкий шампанський юмор балетниці видержаний до кінця. Знаменито заакцентована „журлива“ безжурність, збережена навіть у плачу. Що найважніще, п. Марченко так вжилася в свою ролю, що на сцені зуміла залишити „себе“ і те враження передержала весь час у авдіторії, а це власне складається в головній мірі на поняття справжньої креації. В тім власне пробивається талан п. Марченко і це — реасумуючи враження усіх її креацій в попередних штуках — слід підмітити. — Ролю Карла Льозеля відіграв режісер п. В. Шашаровський з великим темпераментом і в зручній інтерпретації так що дав повну креацію подуману автором. П. Ш. не забував підчас гри свойого завдання як режісера і зумів в затяжних ситуаціях тримати темпо співпартнерів. В сценах спільних з п. Марченко рівнявся з нею артистичним уняттям і степенованням змін ситуацій і настроїв.— До двох повищих найкраще скреованих постатей фарси добігав дужим кроком п. Шіфман у ролі Полікарпа-Кашенелля. Дуже вдатно зберігав він підчас цілої акції наказану автором флеґму і загуканість невмірущого тестя-пантофляра. В руках знаменитий — в акцентованню ситуації добрий. — П. Бубнівна найшлась у невідповідній для неї ролі: її молодість і рухливість пробивалась досить сильно і через це мимо усіх зусиль з її сторони не змогла дати властивої креації. Слід всеж-таки признати, що п. Б. вложила найбільше праці та дала все, що змогла. — П. С. Савчаківна в ролі Івонни Льоазель уявляла в першій дії дещо треми, згодом однаковож опанувала себе і грала досить вдатно, зокрема зручно вивязувалась в збірних сценах. Побажатиб, щоб п. С. „попрацювала“ трошки над „плачем“, бо — о радости життя! — за скоро переходила з плачу у сміх... —

П. Куник в ролі Артура М. як звичайно симпатичний і коханий — тільки (а власне є тільки) повинен більше прислухуватися акціям, а менше дивитися на авдіторію. — П. Німентовська дала в коротенькій ролі Марлен вдатну креацію осібки жонґлюючої на слабім характері приятельки, однаковож чомусь незрозуміло убралась в за-пристойну повагу, яка ментами колідувала з її висказами. — П. Кадюк в ролі імпресарія Дуріяно — добрий, місцями навіть дуже добрий — ґестикуляція трошки змінлива. Усі прочі ролі в обсадах: пп. Романець, Домарадський, Гратик, Пельсівна, Гнатковський і Батицька виконано бездоганно, однак без більших підчеркнень. — *С. Навроцький.*

ПЕРЕМИСЬКІ КІНОТЕАТРИ

від 6 — 13. I. 1929.

ОЛІМПІЯ: **Прогрішки маркіза** — ефектовна життєва драма з *А. Менжу.* — **Др. Шеффер, лікар жіночих хорób** — фільм, що порушує найжиттєвіщі квестії, давно запсвідачений, *з оглядів цензуральних* щойно тепер на срібному екрані.

ПОЛЬОНІЯ: **Приватне життя гарної Гелени** — ґіґантний фільм, подібний до незабутніх „Ілляди“ і „Нібелюнґів“ своїм розмахом та чарівною грою *Марії Корда* і *Річарда Кортез* на тлі замерклої історії Греції. **Грішниця** — найкращий з життєвих архифільмів з пориваючою усіх *Лії Путті.*

РЕДУТА: **Пан Тадей** — архитвір польської продукції на підставі звісної епопеї А. Міцкевича. **Пат і Патахон яко оборонці чесноти**—новий наклад гумору і сміху Фільми з тими мистцями екрану не потребують реклями.

ЕССЕНЦІЇ ДО ГОРІВОК і ЛІКЕРІВ, артикули і прибори тоалетові, мирру і ладан поручає **Аптика і Дроґерія під „ЗВІЗДОЮ“** в Перемишлі, вул. Францішканська ч. 24. біля мійської вежі.

Вся мудрість чоловіка повинна полягати в тім, щоби кождий момент життя використати так, начеб він був послідним. Тому обезпечи своє життя вже нині, бо завтра може бути запізно!

Новинки

ШЛЮБ БЕЗ МОЛОДОЇ. В анґлійськім місті Гуль стався рідкий випадок: Оце молодий забув привезти до шлюбу молоду. У церкві, що ціла була замаєна квітками, чекали вже гості — і вже навіть нерешіптувати почали, що молода мабуть роздумалася — коли це молодий нагло почіхрався у голову, вилетів, як опарений з костела, сів до самоходу і пігнав вулицями. За пів години вернув зі своєю будучою жінкою та перепросив гостей, що він направду зовсім був забув, їдучи до шлюбу, по неї вступити. Чи не забуде він її оттак де по шлюбі?

ОТ ТАК ПОРЯДКИ. В тих днях розпочинається в Москві суд проти чекіста Шварца, приятеля Леніна й Троцького, якого оскаржило небогато, тільки 64 жінки о аліменти для дітий від нього. Шварц іменно пустився був на цікавий інтерес. Довідувався від товаришів чекістів про богатші жінки, женився з ними, а потім подавав їх яко контреволюціонерів до чека. Ті забирали дорогоцінности, ділилися зі Шварцом, а Шварц виїздив і зникав. Опісля виринав він у другому місци і знову робив те саме. В той спосіб женився і розженювався 159 разів. Накінець — як 64 жінки внесли до уряду скаргу на нього — Шварца засадили за крати. От тобі рай!

ЩЕ З ДИМОМ. Помимо зими доходять вісти про нові пожари. І так: У Стецевій пов. Снятин вибух вогонь в стодолі Івана Лещука. Він швидко перекинувся на хату та другі будинки господарські і вони згоріли зовсім. Шкоди начислюють на кілька тисяч зол. — В Покиві пов. Броди підпалив хтось стодолу Семка Скруха, від якого перенісся вогонь опісля на хату Доськи Гузюк. З господарських будинків Скруха і Гузюкової зістали тільки стирти попелу.

УВАГА

Не купуйте дзвонів по чужих фірмах, котрі Вас використовують, а в додатку дають Вам дзвони з лихої криці.

Найкращі, найтреваліщі, а крім того гармонійні і мельодійні дзвони дістанеться лише

в одинокій українській ліярні дзвонів

Михайла Брилинського

у Львові - Замарстинів ул. св. Михайла ч. 14.

і страшна буря пройшла над Чорногорою.

Довбуш сховався зі своїм стадом до колиби, бо в таку негоду чорти і злі духи в горах роблять усякі бешкети і тоді не добре пробувати на дворі під голим небом.

Довбуш сперся на отверті двері колиби, поглядав на тучу і хрестився побожно за кождим ударом грому. Аж ось побачив він на найблищім горбку чорта, який весело пустуючи скакав, а за кождою блискавкою дуже безсоромно наставляв задок.

Довбуш, обурений на се, що чорт має так мало пошани перед святістю небесного огня, вхопив довгу рушницю, яка висіла набита на стіні колиби для охорони перед медведями і вовками, прицілився і застрілив чорта.

— Ледви се геройство скоїлося, а буря проминула, небо отворилося і архангел Гавриїл зійшов в сіяючій красі до переляканого Довбуша і спитав його ввічливо, якої заплати він жадає за своє богоугодне діло. Довбуш важився з початку вимовити просьби, але небесний післанець додав йому відваги і намовив його, щоби він висловив своє бажання. Тоді він побажав для себе найбільшої сили тіла, яку мав коли небудь який мужчина, щоби не потребував довше терпіти грубих жартів і дошкулювань своїх товаришів.

Архангел доторкнувся його правою рукою благословляючи його і полетів знова до неба. Довбуш почув, як надлюдська сила розійшлася по його жилах.

Коли на другий день він знова пішов з иншими пастухами на пасовиско, почали вони знова як звичайно докучати малому пастухові. Тоді Довбуш одного по другім поскидав з гори як камінці, так що їм в очах потемніло і в ухах зашуміло.

Коли Довбуш почув свою силу, не подобалось йому більше спокійне життя пастухів і він забажав пригод і геройських вчинків. Він зібрав біля себе ватагу з 50 однодумців, жвавих хлопців і зажив з ними сміливим, вільним життям опришків. Він перейшов зі своєю ватагою, яка постійно більшала, ріжні краї, а особливо Польщу, Молдавію і Туреччину, палив двори шляхтичів, боярів, посесорів і богатих Жидів, відбирав їм гроші і золото, роздавав щедро між своїх товаришів і обдаровував кождого бідного, якого стрінув. І при инших нагодах виступав він як оборонець бідних людей, поневолених і покривджених. Свій головний табор розложив він на Кидроватій, найвищім шпилі Чорногори. Там і нині показують ще „стільчик Довбуша“, видовбаний камінь, з якого герой видавав свої прикази і під яким закопував свої скарби.

Слава про Олексу Довбуша і його хороброх „опришків“, оповідання про його силу і відвагу поширювалися тим часом щораз дальше по всіх краях і дійшли врешті до відома цісаря у Відні.

Коли він почув, який то великий герой живе в його державі, казав запросити його зі всіми товаришами на свій двір. Як Довбуш явився, спитав його цісар, чи се все правда, що розказують про нього і про його силу. Довбуш відповів сміло, що він сам не боїться цілого цісарського війська. Цісар казав станути цілому полкови, уставитися проти героя і стріляти до нього. Однак кулі не ранили Довбуша, а відбивалися назад до стрільців. Тоді цісар пізнав, що сему чоловікові не можна нічого вдіяти, бо він стоїть під охороною висших сил. Цісар гостив його і його людей три дні і три ночі дуже величаво, відтак відпустив його в ласці, дозволяючи Довбушеві ходити свобідно по цілій державі.

Довбуш живби був ще й досі, бо, так як від куль і оружжа, був він безпечний від кождої недуги; але так як вже не один герой перед ним, так і він впав жертвою хитрощів жінки.

В селі Космачі, славнім з гарних дівчат і жінок, жила молода жінка одного Довбушевого товариша. Ізза її дзвінкого голосу названо її Дзвінкою. Герой вибрав собі її за любку. Але її муж Степан, хоч про людське око нічого не говорив, зненавидів від сеї хвилі свойого ватажка і присягнув йому смерть. Він намовив Дзвінку, щоби розвідалася, від чого Довбушеві може бути смерть. Довбуш довго опирався, але нарешті солодкі пестощі любки перемогли і він визнав небезпечну тайну: лиш куля з чистого срібла, над якою відправлять 12 Служб Божих, може його зранити.

І так закінчив герой своє життя. Степан вилляв собі срібну кулю, відправив над нею 12 Служб Божих і сховався з рушницею у себе в хаті, на поді.

Довбуш прийшов до Дзвінки в гості; коли увійшов до сіний, поцілила його Степанова куля в голову. Тяжко ранений упав він на землю. Степан втік.

Товариші окружили з плачем умираючого, а він сказав до них:

„Ой ви, хлопці, ой ви мої,
Беріть мене на топорі,
Несіть мене в Чорну гору,
Де любив єм усе бути.
Ой самі ся розхожайте,
Срібло, злото забирайте.
І топірці занехайте,
Та кров людську не зливайте.
Людська кровця не водиця,
Проливати не годиться.“

І вони занесли смертельно раненого, як він сего бажав, на Кидровату. Але його сильна вдача боролася ще цілими днями зі смертю, аж доки він сам, утомлений муками, не зробив кінця своєму життю отруєю, яку собі сам приладив.

Його товариші поховали його з плачем. Але місце, де його поховали, остало тайною між ними.

Потім розійшлися відважні опришки.

Одні пішли в пусти (на Мадярщину) і жили дальше вільним життям. Більша їх часть послухала ради свого умираючого ватажка і стали тим, чим були передше, пильними хліборобами і пастухами. Ще й нині вказують на сего або на того як на нащадка товариша великого героя і ватажка Олекси Довбуша.

З німецької мови переклав

І. Мандюк.

Чи ви вже показали, що Ви культурний чоловік і що ґазети за дармо не хочете? Присилайте передплату!

ПРО НАЙВИЩІ БУДІВЛІ. Знаний в Америці з будови найвищих домів інжінер Буссон оголосив оноді відповідь на питання одного міліонера, чи може він йому вибудувати дім на 300 поверхів. Буссон каже, що такий дім збудувати можна, але він не виплативбися швидко. Перш усього требаб було заложити дуже глубоко фундаменти, на третину висоти дому, а це вимагалоб величезного вкладу гроша. До тогож від 100 поверху будинок хитавбися в наслідок обороту землі і тільки відважні хотілиб в нім мешкати. Найкраще — після Буссона — є будувати стоповерховий дім. Він і не коштуватиме так богато і заробити на ньому можна добре, бо всі стіни пішлиб на реклями та оголошення.

НЕВИДАНІ ДІТИ. В Білгороді відбувся недавно цікавий концерт. Іменно дві донечки залізничика Мартіна у віці 3 та 6 літ пописувались при набитій салі грою на фортепяні. Маціцькі артисти списалися так знаменито, що публика просто закидала їх цукорками та квітами. Тепер вибираються вони у подорож з концертом по світі — мається розуміти, під опікою мами і няні...

ПЕСІЙ СУД. В Чікаґо в Америці має влада стільки клопоту з псами та їх властителями, що мусіла для всіх „псячих“ справ отворити спеціяльний суд з суддями, оборонцями і прокуратором. Суд той почав вже урядувати і першого дня розсудив небогато тільки 63 „псячих“ справ і кривд.

СТРАШНИЙ ВИПАДОК мав місце в Псарах пов. Рогатин. У тім селі жила весела собі вдовичка. Ще кілька літ тому назад була вона собі звичайною бідною та не дуже доброї слави дівчиною — але полюбив її один парубок з Жидачева, Малишинець і швидко вона мимо протесту та відмов родини молодого стала його жінкою. По шлюбі одначе почала вона жити по старому: пила, гуляла, забирала від мужа гроші і допровадила вкінці до того, що Малишинець пішов у ліс і там застрілився. Вдова, хоча мала двоє дітий — богато собі зі смерти мужа не робила і гуляла дальше. Вкінці, коли молодший синок Малишинця умер — родина тогож почала старатися о куратели над другою дитиною. Суд призначив опікуном дитини брата небіщика, Івана і той оноді вибрався по неї. Приїхав до Псар вечером, а побачивши на подвірю братової гурму веселих людей, подивився через вікно до хати. У той сам момент весела вдовичка кинула зором на шибку і нагло закричала нелюдським голосом, що це дух чоловіка заглядає. Дарма люди хотіли її розрадити. Вона ошаліла і тепер борикається зі смертю у шпиталю.

ДО ГРОМАДСЬКОЇ КАСИ с. Новосілці пов. Підгайці вломалися недавно Степан Смольник і Гринь Левко. Оба ті осібняки розбили деревляну скринку і забрали 2830 зол. та вартісні папері. Алеж не поживилися ними довго, бо на другий день арештували їх.

ДИШЛЕМ В ГОЛОВУ. На шосі недалеко Лодзі сталася страшна подія у перший день латинських свят. Іменно самохід, що гнав повною силою, вїхав на скруті дороги на віз селянина Коцьолка. Коні зістали забиті, а дишель воза пробив шибу, що є на переді авта і шоферови прямо зірвав голову з карку.

МАТЕРИНСЬКЕ СЕРЦЕ. Жінка одного бідного робітника з села Субоа під Парижем вибралася в сам день Свят-Вечера по святочні закупи до міста. Тимчасом в дома вибух з незнаної причини вогонь, який знищив зовсім деревляний дімок, а діти у ньому живцем спалилися. Коли мати вернула і замість чотирох діточок і хати застала тільки купку попелу — збожеволіла з розпуки.

СПОКІЙ ДУХА. В селі Ротенбах недалеко Відня закрався був до хати лідича Еберга знаний на цілу околицю бандит Шмід, що мав на сумлінню близько 100 вломів і грабежей. Підчас роботи коло дідичівської каси сердега Шмід змучився так, що заснув коло неї, як перший ліпший чоловік з чистою совістю. Над раном до комнати, де каса, ввійшов Еберт і той розбудив злодюгу. Шмід вискочив вікном і пробував втікати — незабаже зловили.

З ЦИГАНСЬКОГО КРАЮ. Що Румунія є наче раєм для всякого рода обманців і бандитів, про те свідчать знов такі два випадки з одного тижня: В Чернівцях злодії взяли з улиці сани, які на хвилину опустив господар і поїхали ними під один заїздний дім. Ту на очах всеї служби пішли до канцелярії властителя, витягнули касу, взяли її на сани і поїхали. Щойно пізніще служба, яка була переконана, що це шлюсарі, які забрали касу до направи — довідалася, що впала жертвою обманців, бо в касі було богато гроший і дорогоцінностей. — Знову ж у великому приморському місті Констанції відкрила поліція, що оден маляр заманював до себе до хати нелітних дівчат, а потім продавав їх до домів розпусти. В той спосіб вислав він за границю до 40 дівчат. Як видно — і Манію, новий премієр, нічого Румунії не поміг, бо злодії як були — так і є.

БАНДИТСЬКІ ПРАКТИКИ. В Лондоні жила собі вдова, властителька богатого корінного склепу. Оноді пізним вечером, як вже склеп був замкнений, застукав хтось до задних дверий. Служниця отворила, а в дверах вявився листонош, який заявив, що має гроші до властительки. Дівчина не підозріваючи нічого, впустила його до кімнати та нагло почула револьверові стріли. Вона скочила до сусідів і коли за хвилю вернула з ними, застала п. Дюртон (бо так називалася властителька) мертвою. Бандит застрілив її, забрав більшу готівку і пропав, як камінь у воду.

ЖАХЛИВА ПОЖЕЖА. Перед кількома днями мала місце в Берліні жахлива вогнева катастрофа. У фабриці апаратів радіо, в якій було повно легкопального матеріялу, вискочило нагло на першому поверсі величезне полумя. З нутра фабрики почулися крики робітників. Вони кинулися втікати — та сходи нагло почали горіти і втеча стала неможливою. Тоді всі почали скакати вікнами. З тих ризикуючих 35 або страшенно потовклося, або поломало руки й ноги, а 17 скочило щасливо. Вогонь мимо ратунку тревав кілька днів, а шкода виносить кількасот тисяч золотих марок.

ЩЕ ОДИН БАТЬКОВБІЙНИК. В Бережанах 16-літний Альфред Оскел замордував свойого вітчима Франка Піша, коли той спав. Арештований заявив, що не міг довше дивитися, як вітчим поневіряв його мамою і коли раз почув її плач, в одній хвилі закипів злостю і пхнув сплячого Піша в плечі ножем.

ДОБРА ПОСАДА. Недавно у Будапешті помер кат Ґольд. До 24 годин по його смерти одержало міністерство справедливости 100 прохань від осіб, які бажали бути на його місци. Поміж прохаючими було багато бувших урядників державних — та міністерство всі прохання відкинуло, а заіменувало катом одного з помічників Ґольда. Видно — що людям не цікавий фах — аби тільки хліб!

70 ЛІТ НА ТРОНІ. Сучасний володар Ліхтенштайну, маленького князівства коло Німеччини, яке числить всього 11 тисяч мешканців — обходив цього року 70-ліття свойого панування. Король цей, Іван Ліхтенштайн, вродився ще в 1840 р. і яко вісімнайцятьлітний молодець вступив на трон. Він є найстаршим монархом на світі під сучасну пору.

І В АМЕРИЦІ... Остання статистика в Америці, тій культурній державі з високою технікою, виказала, що там ще є богато неграмотних. В самім місті Чікаґо є їх аж сто сорок тисяч. І дивуйся ту нам!

В ОБОРОНІ ЧЕСТИ. Німецький уряд видав закон, силою якого кождий горожанин, який посміє словом або письмом твердити, що Німці викликали світову війну, буде відданий під суд. Закон передбачує 5-місячний арешт та позбавлення прав горожанства для всіх, хто посміє нарушити честь німецького народу. Дбають ті Німці за своє імя — не так, як ми.

ЦЕРКВА З ПОРЦЕЛЯНИ. У саксонському місті Майсен, що славиться на весь світ своїми порцеляновими виробами, почали будувати церкву, яка вся в середині буде з порцеляни. Її посвятять на другий рік, з нагоди 1000-ліття заснування міста.

УЖЕ Й ПОЧИНАЄТЬСЯ. Вода у глубоких ріках і ставах нераз цілий рік забирає жертви: в літі підчас купання, зимою на совганці. Початок зробив тої зими інжінер Фальтін у Німеччині, який зі своєю жінкою та двома товаришами пішов на лід. Підчас їзди на лижвах тонка поволока леду заломалася і всі четверо вони впали у воду. Підчас, як жінка Фельтіна натрапила на ґрунт під ногами — мужчин пірвала струя і понесла за водою. Помимо швидкого ратунку не привернено їх до життя. Оцей випадок повинен бути осторогою для завзятих аматорів ледових приємностей.

ТРАҐЕДІЯ СЛУЖБИ. Підчас обходу по місті Кессель в Німеччині побачив 60-літний вахмайстер поліції Рав вломника. Зайшов його осторожно і зловив. В часі закладання ланцушків на темній улиці опришок пізнав в поліціянтові свого батька і щоби не дати пізнатися, почав утікати. Рав одначе приловив його скоро — а що той почав дусити його за шию — вийняв револьвер і двічі стрілив до бандити. Коли цей упав неживий — пізнав у нім тоді щойно Рав свого сина. Пішов отже сам на поліцію замельдуватися. Та тут розслідили що він правильно поступив і не арештували.

СМЕРТЬ В РОЗТОПЛЕНІМ ЗАЛІЗІ. У одній величезній гуті в Катовицях стався жахливий випадок. Оце робітник Ґізих, який переходив понад рів з розтопленим залізом, поховзнувся і впав до нього. Заки на крик його прискочили до рова товариші — з Ґізиха зістали жужлі.

НАПАДИ. Незнаний бандит, узброєний в кріс напав на купця Каца на дорозі між Берлином а Зброями в пов. Броди. Зрабував йому 10 зол., вистрілив у воздух на пострах і втік до ліса. — До хати Ваврика Хвастика в Геленкові пов. Бережани стрілив хтось через вікно. Куля вдарила в стелю, відбилася і застрягла в підлозі — на щастя не зачіпаючи нікого з присутних в хаті. Як підозрілих арештовано братів Вавра, у яких найдено кріс та 91 куль. Тепер вони в арешті в Козовій. — В селі Сороки пов. Бучач напали незнані бандити на дім Романа Семенюка, який кілька днів назад продав був 24 морґи поля. Вони вибили вікно і почали стріляти до хати. На гук стрілів надбігли сусіди, опришки втікли та вже було запізно. Семенюка і Вовкову, яка мешкала з ним, вбили. — Брати Німчуки зі Слобідки пов. Коломия напали на Малку Ляскнер, застрашили її і забрали одяг, вартости 480 зол. Поліція вже їх зловила. — Два товариші Ілька Гаврилюка з Личкович пов. Копичинці пімстилися за якусь зневагу особисту на нім в той спосіб, що напали його в ночі і побили так, що Гаврилюк сконав. Обох опришків замкнули під ключ. Іван Сенчук з з Хмелева пов. Радехів напав на купця Бравна в лісі. Кинув його на землю та почав добиратись до Бравнових кишень — на щастя надійшли люди і він втік. — Незнані гольтіпаки узброєні в кріси напали на вертаючого возом до Базару пов. Чортків Петра Дутка. Зрабували йому пачку папіросок, 50 пляшок пива, 80 булок і 10 бохонців хліба і з тим добром пропали в лісі.

НОВІ КНИЖКИ.

Автори й видавництва, які бажають рецензії, зволять прислати два примірники даної книжки.

Михайло Рудницький: **Нагоди і пригоди.** 9 любовних історій. Бережани – Львів – Київ – Париж. Видавництво „Ізмараґд“ Львів, 1928. — стор. 264. — Так рідко появляються тепер у нас нові гарні й цікаві книжки, на яких довше спиняється увага читачів і про які загально говориться й пишеться. Ще менше в нас творів, в яких звені би бодай слабий відгомін літературних західно-европейських стремлінь. І ось нова книжка відомого нашого публіциста й письменника справить кожному читачеві приємне розчарування. В ній цікавий і глибокий зміст зєднується гармонійно зі знаменитою синтетичною формою, при чому автор уміло й незамітно майже для читача порушує всякі складні філософічні проблеми, перенизуючи розмови дієвих осіб цінними афоризмами й завважами. Автор знаменитий оповідач, він завжди вміє так зацікавити читача, що цілу книжку перечитуємо з великою приємністю, при чому в кожному оповіданні маємо нову, свіжу тему й нову проблему. Любовні історії розказані щиро й природно, без усякого вимушення й натягання з легеньким тільки натяком на побутові подробиці і в читача мимохіть виринає ілюзія, що це справжні переживання, переповіджені в легкій і привнадній формі серед тісного гуртка приятелів і близьких знайомих. Показати нам справжнє людське життя, проаналізувати значіння й ролю любови в житті, вивести на сцену деякі типові майже постати, ось це завдання виконав автор бездоганно на зразок Мопасана. Ніжний дотеп і тонка іронія становлять справжню прикрасу оповідань М. Рудницького, а форма особистих переживань надає їм безпосередности й природности. Чим життя гарне й цікаве, що рішає про успіхи й невдачі людей, як зєднати в житті dulce cum utili, це все по майстерськи показав нам безумовно бистрий обсерватор життя й добрий психольоґ. — Трудно сказати, котре з оповідань краще й цікавіще, бо всі вони дуже інтересні, глибоко продумані і, що треба з натиском піднести, написані дуже гарною, просто зразковою мовою. Найкраще по моїй думці представив автор спосіб думання і відчування студентів (Ворог целібату, Нагода до освідчин, Роман мого друга Романа), Наддніпрянців (Окупація, Тріо в хорі) і Французів, зглядно Француженок. Одним словом, книжка Д-ра М. Рудницького це небуденне явище в нашій літературі. — *Е. Грицак.*

Джордж Рессель — **До великих діл!** Львів 1928. стор. 48. Ціна 0.50. Зміст: Проблема сільського життя. Необхідність корінних змін у сільському господарстві. Створення нового соціяльного ладу. Місто і село. До великих діл. Ідеали сільської цивілізації.

Читанка про лихварів і шахраїв та про те, як від них визволятися з образками в тексті. Впорядкував К. Коберський. РСУК Львів 1928. 90. Ціна 1 зол. Зміст: Хто і як нас визискує. В кооперації наш ратунок! Шкідники кооперації. Заклики.

А. Гаврилко: **Між кооперативними продавцями.** Нариси. РСУК Львів 1928. стор. 45. Ціна 0.50. Зміст: Передмова. Нелад. Злість. Ще один податок. Знав ліпше від ревізора. Нагода. Довги на стінах. Страшний тип. Маніпулянти. Варта вилічити такого. Аж тоді буде лад.

А. Божиковський: **На зустріч майбутности.** Нарис. РСУК Львів 1928. стор. 46. Ціна 0.35. Зміст: Початок і розвій кооперативи дітий в Лапшині. Розговірки з учениками на тему ощадностей. Початок і розвій кооперативи „Зірка“ серед шкільної молоді. Діточа кооператива під моїм виключно проводом. Моя перша нарада з родичами в справі діточих ощадностей в 1926. р. Друга нарада з родичами в справі діточих ощадностей. Початок і розвій дрібної ощадности між старшим громадянством. Памятний день. Час проби. Значіння кооперативного свята для поширення ідеї ощадности. Оснування кредитово-щадничої кооперативи „Поміч“ на статутах РСУК. — 1922. р. Розвиток кооперативи „Поміч“ по зареєстрованні статута (до кінця 1927-1928. рік).

Ю. Павликовський: **Микола Леонтський.** В 50-ліття його громадсько-кооперативної праці 1878—1928. (Біографічний нарис з портретами Ювилята). РСУК Львів 1928. стор. 16.

Др Карло Коберський: **Економіка українських земель під Польщею.** (Начерк економічної ґеоґрафії). РСУК Львів 1928. Ціна 2.50 зол. Необхідний підручник для пізнання богацтв нашого краю та його економічного устрою, опертий на останніх даних статистики.

Проф. Б. Мартос: **Кооперативна ревізія.** РСУК 1928. стор. 64. Ціна 5 зол. Підручник для тих, хто бажає навчитися переводити контролю в кооперативних установах.

Проф. Др. Гірш-Др. Коберський: **Сучасна організація торгівлі.** РСУК Львів 1928. стор. 56. Ціна 3.50 зол. Праця найкращого знавця модерного торговельного життя, б. міністра німецької Держави, в доповненнями, які узглядняють умови нашого життя.

Надіслане.

Отсею дорогою поручаю усім Українцям **робітню кравецьку** нашого земляка **Ю. Струтинського,** Перемишль, Дворського 1. де зроблено мені одяг елеґантно, преціозно й дешево. — *Анатоль Курдидик.*

„РОДОГАН“ ЛЬВІВ, Ринок 23.

Ой, у лісі, на орісі
Листячка не стало,
А у бідного краяна
Грошеняток мало...

◁ ▣ ▷

Як одітися? Не вже нам
Марно пропадати?
„РОДОГАН“ нас поратує,
Бо дає на сплати!...
РИНОК 43.

Др. Іванна Вітошинська
ординує в діточих і внутрішних недугах в Перемишлі, вул. Миколая 6 (бічна Чарнецького).

Др. Михайло Ко[illegible]
лікар очей (окуліст) ординує в Перемишлі, вул. Міцкевича 11. (в почтовім будинку).

ЛІКАР-СПЕЦ. НЕДУГ ВНУТР.
Др. Остап Прийма
ЛЬВІВ, ул. ЛИЧАКІВСЬКА 32
Просвітлювання Рентґеном
ТЕЛЕФОН 61-50.

Адвокат
Др. Микола Рибак
веде адвокатську канцелярію в Перемишлі при ул. Пілсудського 1. в льокали канцелярії бл. п. дра Т. Кормоша.

Уневажнюється згублену військову книжку видану через П. К. У. в. р. 1923. Дмитрові Козьоринському уроджен. в р. 1893 в Германовичах, повіт Перемишль.

ДЕНТИСТ
Мед. Др. СТЕПАН ДМОХОВСЬКИЙ
б. лікар Поліклініки у Берліні
Перемишль, Колійова 1.
Усі в обсяг новітньої дентистики входячі роботи. Прецизійна техніка дентистична. Спеціялістичне лічення осіб нервових і нервових

ЛІКАР
Др. Роман Несторович
ординує у внутрішних і жіночих недугах в Перемишлі, ул. Францішканська 37 II (площа на Брамі). Власна хемічна і мікроскопічна лябораторія.

МАҐАЗИН ОБУВИ
ТОМА ЛАШКЕВИЧ
Перемишль, ул. Владиче 3
поручає для шкільної молоді обуве заграничне, краєве, як власного виробу, роблене на міру.

Домагайтесь найдобірнійших папірців до курення
„КАЛИНА“
з фабрики кооперативи „Будучність“ в Тернополі.

ЖАДАЙТЕ
у всіх кооперативах
МИЛА
Кооперативної Фабрики
„ЦЕНТРОСОЮЗ“

ЖАДАЙТЕ І УЖИВАЙТЕ
одиноку найліпшу і своєрідну
ПАСТУ ДО ОБУВИ
ЕЛЕҐАНТ
О. Левицької і Ски.
Львів, Кордецького 51.

Спробуй а переконаєшся!!
„фосфоліна“ до швидкого тучення свиней **„фосфоліна“**
побуджує апетит, зміцнює кости і протягом короткого часу прибуває на вазі подвійно. Почтова пачка 4½ кґ. — 9 зол. висилає за післяплатою
В. Ґ. Мушинський, Перемишль, Францішканська 2.
МАЛИЙ ВИДАТОК — КОРИСТЬ ПОДВІЙНА!

В листопаді і грудни помічні погної на весну найдешевші!
Тому вже **замовляйте їх** а передусім
салітру та потасові соли,
яких на весні не можна вже дістати.
Замовляйте цілий ваґон, бо тоді погної майже о четвертину дешевші — Погної даємо на **безпроцентовий векслевий кредит,** платний аж 15. жовтня 1929 р. Купуйте погної лише **у фахових фірм,** що дають **найліпший товар** і порадять, який ґатунок треба дати на **Вашу** землю.
Жадайте цінників! **Жадайте цінників!**
Кооп. Спілка Українських Аґрономів у Львові вул. Собіського 28.

До П. Т. Громадянства!
Товариство „КАРПАТІЯ“ приймає обезпечення на життя і ренти під найкориснішими услівями у всіх можливих комбінаціях — в твердій валюті (долярах і швайц. франках).
Через побудовання на твердих основах, реасекурацію і ґваранційний рез. капітал **дає повну ґваранцію!**
Тому всі Українці обезпечують свою старість і життя та будучність своїх синів і доньок **тільки** в своїм рідним інституті!
На перемиській Землі переводить обезпечення та уділює всяких інформацій наша „Повітова Аґенція“ при ул. Грунвальдській ч. 1. II. поверх (сейчас за мостом), котру веде п. Ярослав Ґуґлевич — **і туди просимо у всіх асек. справах звертатися** письменно або устно в годинах урядових від 11—2. — З поважанням
„КАРПАТІЯ“ товариство вз. обезп. на життя і ренти **у Львові.**

УВАГА!
Не купуйте дзвонів
у повоєнних фірмах і не дайте себе обманювати людям, які зі штукою відливання дзвонів ніколи нічого спільного не мали а удавайтеся все з довірям
до старої, славнозвісної нашої фірми
Братів Фельчинських
в Калуші, вул. Сівецька
і в Перемишлі ул. Красінського
Тел. ч. 108. : : ч 63. :-: Тел ч. 108

Відповідальний редактор Осип Сенечко — Друкарня [illegible] Сина в Перемишлі